

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

*Informační materiál k přípravě Strategie
vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*

Praha, září 2013

Shrnutí dosavadních aktivit

V lednu 2013 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy oficiálně zahájilo přípravu *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*, která má vytvořit rámec pro dlouhodobý rozvoj celého vzdělávacího systému. V zájmu zohlednění názorů všech klíčových aktérů v oblasti vzdělávání i široké veřejnosti byla Strategie od počátku připravována co nejotevřenějším způsobem a přípravě vlastního strategického dokumentu byla proto předržena veřejná konzultace k jejím obecným východiskům. Ta umožnila všem relevantním aktérům (vzdělávaným, jejich rodičům, učitelům a vedení škol, zřizovatelům, zástupcům veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru) i široké veřejnosti, aby jejich stanoviska k návrhu priorit budoucího strategického dokumentu byla vzata v úvahu. Veřejná debata byla oficiálně zahájena 17. ledna 2013 v Národní technické knihovně v Praze konferencí, na níž tehdejší ministr školství, mládeže a tělovýchovy Petr Fiala představil základní východiska a principy dalšího strategického rozvoje vzdělávací politiky v ČR shrnuté v dokumentu *Hlavní směry Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. Ministerstvo následně zorganizovalo sérii kulatých stolů k jednotlivým navrhovaným směrům intervence a aktivně se snažilo využívat i další metody shromažďování podnětů ze strany odborné i nejširší veřejnosti. Celkové vyznění konzultace bylo nepochybně umocněno i tím, že paralelně probíhala kampaň „Česko mluví o vzdělávání“, s jejímiž organizátory zástupci ministerstva od počátku úzce komunikovali. Veřejná diskuse byla završena 14. června 2013 v Praze společnou konferencí ministerstva a neziskového sektoru s názvem Kvalitní výuka pro každé dítě v každé škole.

V těsné návaznosti na veřejnou konzultaci jsme v průběhu července a srpna 2013 doplnili a upravili původně navržené směry intervence v připravované Strategii. První verze vlastního strategického dokumentu se v současné době dokončuje a v ucelené podobě bude předložena do diskuze na podzim tohoto roku. V zájmu zachování maximálně otevřeného přístupu k přípravě Strategie však s předstihem předkládáme veřejnosti toto první shrnutí, které ukazuje, jak byly výsledky veřejné konzultace do přípravy textu zapracovány.

Hlavní úpravy provedené na základě veřejné konzultace

Vize

V návaznosti na veřejnou konzultaci byla mírně upravena vize tak, aby dokument zřetelněji deklaroval význam konceptu celoživotního učení pro směřování vzdělávací politiky.

Vzdělávací politika České republiky směřuje k rozvoji vzdělávacího systému, v němž:

- *vzdělávání se nachází v popředí veřejného i soukromého zájmu a je považováno za významnou hodnotu,*
 - *lidé využívají rozmanité příležitosti k celoživotnímu učení,*
 - *kvalitní vzdělávání je přístupné pro každého, funguje efektivně, spravedlivě a dává všem stejnou šanci,*
 - *žáci a studenti vědí, co se od nich na každé úrovni vzdělávání očekává a co mohou oni očekávat od něj,*
 - *žáci a studenti se rádi učí a jsou motivováni pro celoživotní vzdělávání,*
 - *učitelé jsou dobře připraveni na výkon své profese, provázejí žáky a studenty vzdělávacím procesem, pomáhají jim dosahovat maxima jejich možností a spolu s nimi se rozvíjejí.*
-

Cíle

Materiál *Hlavní směry Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020* z ledna 2013 neobsahoval jednoznačně formulované cíle, kterých chce MŠMT *Strategii* dosáhnout. Veřejná konzultace naproti tomu potvrdila, že explicitní pojmenování strategických priorit je jednou z nejvýraznějších slabin současné vzdělávací politiky v ČR. Text byl proto doplněn o zřetelně formulované prioritní cíle, k jejichž naplňování by vzdělávací politika v následujících letech měla směřovat. Strategie pro následující období vytyčuje tři hlavní cíle, a to s vědomím, že dosažení optimálního stavu ve všech těchto oblastech s vysokou pravděpodobností přesáhne horizont roku 2020. Cíle jsou proto popsány jako žádoucí trendy:

1. Zlepšit výsledky žáků a studentů a tím jejich připravenost na budoucí život

Dostupné informace z různorodých domácích i zahraničních šetření naznačují, že výsledky českých žáků a studentů jsou obecně průměrné, nekonzistentní a v dlouhodobé perspektivě klesají nebo stagnují. Problém se přitom netýká pouze poklesu znalostí, jejichž osvojení lze nejnáze ověřovat (např. formou testování). Existují mnohé indicie, že žáci a studenti zaostávají za svými vrstevníky z jiných zemí rovněž v oblasti dovedností, způsobilostí a postojů. Tento trend jednotlivcům významně ztěžuje šance na individuální životní úspěch, ale přináší také nepřehlédnutelná rizika pro další vývoj celé společnosti. Strategie si proto klade za cíl zlepšení výsledků na všech stupních vzdělávacího systému od předškolního až po vysokoškolské vzdělávání. Přestože je problém klesajících výsledků ve vzdělávání v posledních letech významně reflektován ve veřejné diskuzi, jako prioritou vzdělávací politiky je v této podobě formulován poprvé.

2. Zvýšit spravedlivost ve vzdělávání

Charakteristickým rysem české vzdělávací soustavy jsou přetrvávající nerovnosti mezi žáky a studenty. Toto zjištění, podepřené řadou domácích i zahraničních expertíz, bude v textu Strategie označeno za klíčový problém. Cílem Strategie bude ve střednědobém horizontu dosáhnout v této oblasti výrazného zlepšení: musíme směřovat ke stavu, kdy kvalitní výuka je dostupná pro každé dítě či mladého člověka v každé škole. Strategie přitom spravedlivost nechápe pouze jako formální rovnost v přístupu ke vzdělávání (ta musí být naprostou samozřejmostí), ale jako schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky pro efektivní kompenzaci sociálních a jiných osobnostních znevýhodnění ve výuce a učení tak, aby všichni žáci a studenti dosáhli alespoň základní společné úrovně znalostí, dovedností a způsobilostí. Strategie se proto v této oblasti specificky zaměří na významné snížení podílu žáků a studentů s nehoršími výsledky.

3. Posílit relevanci školy jako společenské instituce

Význam a prestiž školního vzdělávání v České republice klesá. Tento vývoj (označovaný někdy jako *descholarizace*) lze dát do souvislosti s dramatickými proměnami celkového kontextu vzdělávání, s nimiž se školy (včetně vysokých) jako tradiční instituce nebyly doposud schopny adekvátně vyrovnat. Jsme si vědomi toho, že odpověď vzdělávací politiky na tento trend může mít vícero legitimních podob, včetně vědomého odklonu od školství směrem k výraznější podpoře jiných forem vzdělávání. Zároveň jsme přesvědčeni, že škola patří v našem společenském a kulturním prostředí k oněm hodnotám, kterých by se společnost neměla vzdávat. A to zejména proto, že právě škola je v našich podmínkách způsobilá plnit celou řadu jinak obtížně zastupitelných funkcí. Strategie vědomě směřuje k posílení významu a prestiže škol, nejde jí však o pasivní obhajobu statu quo, nýbrž o aktivní modernizaci obsahu i forem jejich aktivit.

Ke každému z navržených cílů bude navrženo několik základních indikátorů úspěšnosti (s vymezením optimálního stavu nebo očekávaného trendu vývoje), jejichž systematické sledování spolu s lepší evaluací politiky umožní ve střednědobém horizontu vyhodnotit, zda prováděná opatření přinášejí očekávané zlepšení. Každý dílčí krok či opatření by měl být

povinně posuzován s ohledem na to, do jaké míry přispívá k naplňování uvedených tří hlavních cílů.

MATERIÁL K DISKUZÍ

Hlavní směry

V dokumentu *Hlavní směry Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020* z ledna 2013 přeložilo ministerstvo k diskusi rámcový návrh intervencí budoucí strategie, seskupených do pěti hlavních směrů. Na základě cenných podnětů formulovaných v průběhu konzultace se zástupci různých aktérů jsme se rozhodli provést revizi počtu, názvů a zčásti i pojetí těchto původně navržených směrů intervence:

Směry intervence ve Strategii vzdělávací politiky	
leden 2013	září 2013
1. Posílení relevance a prestiže školy a školního vzdělávání	vypuštěno*
2. Odstranění slabých míst vzdělávacího systému	1. Lepší průchodnost vzdělávacího systému
3. Ověřitelné standardy jako předpoklad zajišťování kvality	2. Srozumitelné vymezení cílů a podmínek vzdělávání
4. Role učitelů jako předpoklad kvalitní výuky	3. Podpora učitelů a učení
5. Kvalitní řízení vzdělávacího systému a posilování jeho kapacity	4. Odpovědné řízení decentralizovaného vzdělávacího systému

* Původně koncipovaný směr je třeba považovat spíše za cíl, konkrétní opatření byla zachována v rámci nově koncipovaných směrů intervence.

Nově tedy pracujeme se čtyřmi hlavními směry intervence, které podporují naplňování tří hlavních cílů Strategie následujícím způsobem:

Cíle	Zlepšit výsledky žáků a studentů	Zvýšit spravedlivost ve vzdělávání	Posílit relevanci školy
Směry intervence			
Lepší průchodnost vzdělávacího systému	👍👍	👍👍👍	👍
Srozumitelné vymezení cílů a podmínek vzdělávání	👍👍👍	👍👍👍	👍👍
Podpora učitelů a učení	👍👍👍	👍👍👍	👍👍👍
Odpovědné řízení decentralizovaného vzdělávacího systému	👍👍	👍👍	👍👍

Intervence, opatření

Na základě vyhodnocení podnětů shromážděných v průběhu veřejné konzultace došli tvůrci Strategie k přesvědčení, že v následujících letech není žádoucí vystavovat český vzdělávací systém žádným revolučním zásahům z vnějšku. V uplynulé dekádě prošly prakticky všechny části vzdělávací soustavy poměrně závažnými změnami (v oblasti regionálního školství decentralizace řízení a kurikulární reforma, v oblasti terciárního vzdělávání zejména výrazné zvýšení počtu studentů, v oblasti dalšího vzdělávání budování národní soustavy kvalifikací), jejichž progresivní účinky se mohou plně projevit jen v případě, že v systému bude zajištěna dostatečná stabilita pro dlouhodobý rozvoj. V souladu s tím by intervence v následujících letech měly cílit především na průběžné zlepšování existujících institucí a na kultivaci vztahů a posilování součinnosti mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání.

Praxe vzdělávací politiky v uplynulých 10-15 letech postupně akcentovala dva do jisté míry odlišné pohledy na řízení vzdělávacího systému. Důraz na deetatizaci školství a posilování jeho autonomie, typický zejména pro období okolo roku 2000, byl později doplněn silným akcentem na zavádění prvků transparentnosti a odpovědnosti (zavedení společné části maturitní zkoušky, pilotní ověřování modelu testování v 5. a 9. ročnících, diskuze o modernizaci zajišťování kvality vysokých škol). Udržování správného poměru mezi výše uvedenými principy pokládá Strategie za důležitou podmínku pro další úspěšný rozvoj vzdělávacího systému. Zároveň jsme však hluboce přesvědčeni, že k odpovědnému využívání autonomie lze směřovat jen tehdy, pokud zavádění nových prvků zajišťování kvality a dobudování rámce hodnocení bude na všech úrovních systematicky doplněno vytvářením funkčních, důvěryhodných a široce dostupných podpůrných mechanismů pro všechny klíčové aktéry. Přestože se ministerstvo v minulých letech snažilo poskytovat různé formy podpory pro naplňování svých oficiálních priorit, školský terén existující opatření často vnímá jako roztržitěná, málo efektivní a celkově nedostatečná. Strategie proto v oblasti implementace chce přesunout pozornost od formálního zavádění strukturálních změn směrem k promyšlenému rozvoji nástrojů cíleně vedoucích aktéry k průběžnému zlepšování.

1. Lepší průchodnost vzdělávacího systému

Řada výzkumů v poslední době naznačila, že struktura české vzdělávací soustavy se stále obtížněji vyrovnává s aktuálními demografickými, společenskými, ekonomickými a kulturními změnami. Vedle silných stránek systému, mezi které patří například tradičně nízká míra předčasných odchodů ze vzdělávání, vysoká míra dokončování středoškolského vzdělávání a nově také otevřený přístup ke vzdělávání terciárnímu, se začala výrazněji projevovat i některá jeho slabá místa. Vzdělávací systém je v České republice od předškolního až po vysokoškolské vzdělávání formálně velmi prostupný. V praxi ale přesto vytváří řadu slepých cest, které jednotlivcům komplikují průchod vzdělávacím systémem, přispívají k přetrvávajícím nerovnostem mezi žáky a studenty a v neposlední také snižují efektivitu vynakládaných veřejných prostředků. Nejvýznamnější systémová ohrožení se přitom kumulují především na pomezí jednotlivých stupňů vzdělávání a mezi oblastí počátečního vzdělání a světem práce. Významným rizikem pro uskutečňování konceptu

celoživotního učení jsou také některé praktické překážky pro návraty do vzdělávání (překážky se přitom vyskytují jak na straně vzdělávání, tak v oblastech působnosti jiných politik).

Podstatou navržených intervencí je rozvíjet systém, který umožní každému vzdělanému (ať dítěti, mladému člověku nebo i dospělému, který se do vzdělávacího systému vrací) stejnou šanci dosáhnout svého plného potenciálu. K tomu je třeba zajistit dobrou dostupnost všech stupňů vzdělávání pro všechny společenské skupiny, vytvářet podpůrné mechanismy v zájmu omezování neúspěchu a zejména na nižších stupních vzdělávací soustavy se zaměřit na rozvoj těch kompetencí, s jejichž pomocí budou žáci schopni kdykoli navázat dalším, specializovanějším vzděláváním.

Strategie konkrétněji rozpracovává následující intervence:

- zvýšit dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání jako základu pro celoživotní učení,
- posilovat společné prvky v oborech středního vzdělávání,
- udržet otevřený přístup k terciárnímu vzdělávání,
- na všech úrovních vzdělávací soustavy vytvářet podmínky pro efektivní začleňování žáků a studentů do hlavního vzdělávacího proudu,
- vytvářet podmínky pro návraty do vzdělávání v průběhu života,
- opatření v oblasti poradenství.

2. Srozumitelné vymezení cílů a podmínek vzdělávání

Za jeden z ústředních problémů současného českého vzdělávacího systému lze považovat nedostatečně jasné vymezení funkcí, které by měly plnit jeho jednotlivé části a jeho jednotliví aktéři. Tento deficit je tím palčivější, že vzdělávání v České republice prošlo v uplynulé dekádě sérií změn, které řadu jeho tradičních prvků nahradily, nebo významně proměnily jejich původní smysl. V praxi se proto často stává, že jednotliví aktéři si do vzdělávacího systému projektují velmi rozdílná očekávání (nezřídka ovlivněná idealizovanými představami o organizaci školství před rokem 1989). Nedostatečné vyjasnění legitimních očekávání ve vzdělávání spolu s nedostatečně vyvinutými mechanismy pro jejich zajišťování má za následek oslabování důvěry široké veřejnosti v kvalitu vzdělávacího systému, ale především výrazně zvyšuje nejistotu učitelů, žáků a studentů i jejich rodičů.

To se projevuje především nejasnostmi ohledně požadované úrovně výkonu žáků a studentů na jednotlivých stupních a v jednotlivých oblastech vzdělávání. Zavedení rámcových vzdělávacích programů bylo důležitým krokem směrem k posilování pedagogické autonomie i k přesnějšímu vymezení úrovně očekávaných výsledků preprimárního, primárního i sekundárního vzdělávání. Zkušenosti z pedagogické praxe však ukazují, že existující popisy očekávaných výsledků učení na národní úrovni nejsou dostatečně konkrétní, a přestože poskytují alespoň rámcové vodítko pro žáky i učitele, jako referenční body pro sledování pokroků v učení jsou využitelné jen částečně. Jisté nejasnosti ohledně legitimních očekávání panují rovněž ve vysokoškolském vzdělávání, v němž výrazné posuny uplynulého desetiletí (mj. zavedení strukturovaného studia a výrazné zvýšení počtu studentů) výrazně rozkolísaly tradičně sdílené

představy o požadavcích na uchazeče o studium, studenty i absolventy, ale také o roli akademických pracovníků.

Navržená opatření směřují k lepšímu vymezení cílů a podmínek ve vzdělávání a k lepšímu zajištění jejich dosahování. Toto zpřesnění nesmí omezovat nové pedagogické přístupy a metody, rozvoj škol a hlavně rozvoj samotných žáků a studentů, ale naopak jej musí podporovat.

Strategie konkrétněji rozpracovává následující intervence:

- Lépe popsat cíle vzdělávání na úrovni vzdělávacích programů (resp. studijních programů a oborů) tak, aby byly srozumitelnější učitelům, žákům a studentům i veřejnosti,
- modernizovat systém hodnocení na úrovni žáka a studenta,
- dobudovat systém získávání dat o výsledcích žáků v základním a středním vzdělávání pro účely monitorování systému,
- systematicky vyhodnotit zkušenosti s kurikulární reformou,
- zahájit přípravu chybějícího zastřešujícího kurikulárního dokumentu a připravovat podmínky pro výraznější modernizaci kurikula po roce 2020.

3. Podpora učitelů a učení

Kvalitní a respektovaní pedagogové jsou stěžejním předpokladem pro úspěch žáků a studentů. Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Řada studií zároveň ukazuje, že vedle kvality učitele je také jeho prestiž a postavení ve společnosti tím, co určuje a formuje jejich vliv na žáky a studenty a na jejich výsledky. Český vzdělávací systém se v oblasti učitelů potýká s řadou problémů. Jedním z nich je nízká atraktivita učitelské profese v regionálním školství, zapříčiněná nejen poměrně nízkými průměrnými platy, ale rovněž nejasnou kariérní perspektivou a přesvědčením, že profese nenabízí dostatečné příležitosti k tvořivé seberealizaci a společenskému uznání. Dalším slabým místem je nedostatečné vyjasnění očekávání od učitele a rolí, které by měl v dynamicky se proměňujícím světě vzdělávání zastávat. Smysl učitelského povolání přitom Strategie nespatřuje v předávání informací, učitele chápe spíše profesi, která by měla podporovat mladé lidi v rozvoji kompetencí nezbytných pro zvládnutí osobních i profesních výzev po celý život. Řada indicií navíc naznačuje, že současný model počáteční přípravy a dalšího vzdělávání učitelů neposkytuje zájemcům dostatečnou oporu pro výkon povolání.

Strategie je zaměřena na lepší vyvážení teoretické a praktické části přípravy v rámci počátečního vzdělávání a na posilování podpůrných mechanismů ze strany státu a zřizovatelů, ale i na kultivaci profesních vazeb mezi učiteli samotnými. Cílem je nejen modernizovat přípravu učitelů na vysokých školách, ale přispět také k soustavnému zlepšování jejich pedagogických dovedností a dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu jejich kariéry.

Strategie konkrétněji rozpracovává následující intervence:

- Vytvoření standardu profese učitele,
- dokončení a zavedení kariérního systému pro učitele a podpora modernizace kariérního systému vysokých škol,
- modernizace systému počátečního vzdělávání učitelů,
- posílení metodické podpory učitelů,
- posílení role vzdělávání na vysokých školách.

4. Odpovědné a efektivní řízení decentralizovaného vzdělávacího systému

V posledních přibližně patnácti letech prošlo řízení vzdělávací soustavy radikální proměnou. V souladu se záměry Bílé knihy došlo zejména v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech aktérů. Decentralizace ovšem vedla i k velkému roztržitému řízení, rozmělnění podpůrných kapacit a problémům s koordinací vzdělávacích politik na úrovni státu, krajů, měst a obcí. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků.

Strategie konkrétněji rozpracovává následující intervence:

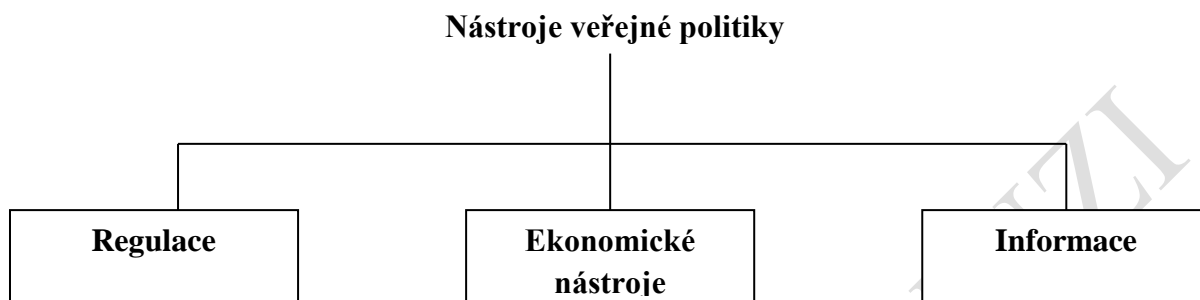
- Zvýšit kontinuitu a posilovat prvky strategického řízení ve vzdělávací politice,
- zlepšit koordinaci a komunikaci mezi různými úrovněmi řízení v systému a koncentrovat vedoucí kapacity,
- zvýšit schopnost vedení (leadershipu) na všech úrovních řízení,
- zlepšit informační a poznatkovou základu a rozvíjet výzkum v oblasti vzdělávání.

Implementace

Strategie je koncipována jako rámec vzdělávací politiky, který na období následujících 7 let především vymezuje hlavní cíle a rámcově určuje směry intervence vedoucí k jejich dosažení. Dokument proto vědomě zůstane na poměrně vysokém stupni obecnosti, přičemž se počítá s tím, že popis konkrétních kroků bude detailněji rozpracován v dokumentech nižšího řádu, které budou mít bezprostřednější vazbu na provádění konkrétních opatření. Hlavními strategickými dokumenty tohoto typu se stanou dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy a dlouhodobý záměr pro oblast vysokých škol (oba s předpokládanou platností 2016-2020), které by měly obsáhnout podrobnější systematiku připravovaných opatření a obsahovat (nebo být doplněny o) podrobný implementační plán.

Lze předpokládat, že v několika vybraných oblastech budou dlouhodobé záměry doplněny podrobnějšími tematicky vymezenými dokumenty nižší úrovně v podobě akčních plánů, které budou podrobně operacionalizovat řešení specifických a aktuálních problémů vzdělávací politiky. Jejich platnost bude časově omezená.

K dosažení cílů je třeba volit správné kombinace nástrojů vzdělávací politiky. Každé opatření předjímané touto strategií bude vyžadovat pečlivé vyvážení různých typů nástrojů a opatření. Přestože v současné době nelze do detailů předjímat způsoby naplňování jednotlivých cílů Strategie, lze se oporou v typologii nástrojů veřejné politiky alespoň rámcově vyslovit k obecnému charakteru zamýšlených intervencí.



Obecně lze vyjít z následujících premis:

Regulace (legislativní rámec)

V resortu školství se v následujících letech nepočítá se vznikem žádných nových zákonů. Existující zákony upravující oblast regionálního školství (zejm. č. 561/2004 Sb., 563/2004 Sb.), vysokého školství (č. 111/1998 Sb.) a dalšího vzdělávání (č. 179/2006 Sb.) jsou poměrně mladé právní normy a představují dostatečně stabilní základ pro další rozvoj vzdělávacího systému v ČR. Případné legislativní změny budou uskutečňovány cestou novel. V první řadě se předpokládá dokončení a prosazení připravovaných novel školského a vysokoškolského zákona, které mimo jiné připravují legislativní podmínky pro uskutečňování některých cílů Strategie. Změny lze očekávat rovněž v oblasti podzákoných předpisů.

Ekonomické nástroje

Je třeba směřovat k větší stabilitě a lepší předvídatelnosti v oblasti financování. V následujících letech bude třeba hledat vyvážený poměr mezi účelovými a neúčelovými prostředky v zájmu dostatečné flexibility řízení. V současnosti existuje řada indicií, že systém začíná být přesycen projektovými formami řízení a financování, v následujícím období bude třeba snižovat rizika generovaná projektovým boomem posledních let (zejm. administrativní zátěž).

Informace („měkké nástroje“)

V následujícím období bude třeba dobře promyslet a výrazně posílit především tuto oblast nástrojů vzdělávací politiky, neboť je zjevné, že uvnitř systému existuje výrazná poptávka po lepší informovanosti a podpoře.

Strategie obecně předpokládá, že vzdělávací politika bude využívat celou řadu dlouhodobě etablovaných nástrojů, může však v odůvodněných případech vyzvat k jejich větším či menším úpravám v rovině nastavení i praktického provedení. V případě vzniku nových nástrojů bude principiálně trvat na tom, aby na systémové úrovni byla zaváděna jen taková opatření, která byla v míře adekvátní svému dopadu ověřena v praxi, resp. aby byly modelovány dopady jejich zavedení.

Jedním z klíčových problémů české vzdělávací politiky byla v uplynulých letech skutečnost, že se státu nedařilo konkretizovat její cíle a přesněji popsat její žádoucí efekty. Ministerstvo proto bude vyvíjet soustavu systémových indikátorů rozvoje vzdělávací soustavy, které budou nejen reflektovat dosavadní vývoj (tuto úlohu již plní zejména výroční zprávy a pro komparativní účely zejména každoročně aktualizované publikace *Education at a Glance*), ale explicitně stanovovat žádoucí stav nebo alespoň trend v klíčových oblastech zájmu Strategie. Základem této sady indikátorů budou ukazatele, k jejichž naplňování se Česká republika zavázala ve strategickém rámci evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (*Education and Training 2020*), které budou doplněny o další vhodné indikátory.